

Ben de Jong is een veteraan die in leven is gebleven dankzij zijn geloof. In plaats van een concentratiekamp werd hij als militair van het Korps Motordienst als krijgsgevangene opgesloten. Dit blijkt later zijn redding.

Ben de Jong is geboren in Amsterdam in 1920, in een niet-orthodox Joods gezin. Er werd thuis niets aan het geloof gedaan. Op school werden de Joodse kinderen echter wel als apart groepje gezien. Alleen de Grote Verzoendag, dan mochten de kinderen thuisblijven, uit solidariteit met de wel het geloof praktiserende Joodse kinderen op school.

In 1939 werd de heer de Jong opgeroepen voor de militaire dienstplicht. Vader deed dienst bij het Korps Motordienst. Daar wilde de heer de Jong daarom zelf ook graag bij. Hij moest daartoe eerst zijn rijbewijs halen, in 1938. In november 1939 werd hij opgeroepen en moest hij opkomen in de Ripperda Kazerne in Haarlem. Hier moest hij nu zijn groot rijbewijs halen. Op de oorlogsdreiging vanuit Duitsland werd niet slim gereageerd door Frankrijk en Nederland. Het leger van 1940 droeg uniformen uit de Eerste Wereldoorlog.

In Haarlem probeerde de heer de Jong zoveel mogelijk Franse lessen te nemen om leraar Frans te worden. Dit kostte hem veel moeite want tijdens de bezetting werd er op een gegeven moment geen onderwijs meer gegeven aan Joodse kinderen. De heer de Jong volgt privé lessen en omdat hij van de Duitse bezetters geen reisvergunning kreeg voor zijn mondelinge examen kwam de voltallige examencommissie naar hem toe in Utrecht. In 1942 moesten alle Joden uit Amsterdam naar Amsterdam Oost verhuizen. De familie De Jong had gewoond in Zuid. De Joodse Raad gaf sperrungen uit: vrijstellingen van deportatie voor Joden die belangrijk werk hadden. De heer de Jong en zijn broer waren allebei gesperrt.

De heer de Jong werkte officieel op de kweekschool, waar nu een fabuleus lerarenteam was omdat Joodse docenten nergens meer les mochten geven. Elke dag zaten er minder leerlingen in de klas. Maar in 1943 moesten de Nederlandse militairen toch ook als strafmaatregel in krijgsgevangenschap, zo ook de heer de Jong. Hij moest zich melden in Assen, met zijn Jodenster op het uniform. In Assen werden ze meteen al apart genomen als Joodse jongens. Zij werden naar een kamp in Pommeren gebracht, waar ze een nummer kregen en doorgestuurd werden naar een plaats waar ze aan het werk moesten. In het plaatsje Deep - dat inmiddels onvindbaar is maar aan de Oostzee-kust lag - was een Joods krijgsgevangenenkamp, waar al Franse en Hongaarse krijgsgevangenen zaten en waar zij bij werden geplaatst. De heer de Jong vertelt over zijn krijgsgevangenschap in Duitsland. De Duitsers hielden zich wel een de Conventie van Genève, waarschijnlijk –denkt de heer de Jong - omdat ze wisten dat de Engelsen ook Duitse krijgsgevangenen hadden.

De heer de Jong heeft gecorrespondeerd met vrienden en familie in Westerbork en in Auschwitz. Kort na zijn eigen vertrek naar de krijgsgevangenschap werden in Amsterdam zijn ouders opgepakt en naar Westerbork gebracht. Hij kon hen schrijven, maar die post werd wel gecensureerd. De krijgsgevangenen worden uiteindelijk bevrijd, zo ook meneer de Jong. Eenmaal terug in Amsterdam is daar slechts 1 dame over uit zijn kennissenkring. Hij is later met haar getrouwd. In augustus 1945 werd in Amsterdam een nieuwe school opgericht: de gemeentelijke inhalingscursus voor ondergedoken leerlingen. Daar is hij Franse les gaan geven.